

Euroopa Ülemkogu

Brüssel, 24. juuni 2022
(OR. en)

EUCO 24/22

CO EUR 21
CONCL 5

MÄRKUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Saaja:	Delegatsioonid
Teema:	Euroopa Ülemkogu kohtumine (23. ja 24. juuni 2022) – Järeldused

Delegatsioonidele edastatakse järeldused, mis Euroopa Ülemkogu võttis vastu eespool nimetatud kohtumisel.

I. LAIEM EUROOPA

1. Euroopa Ülemkogu pidas strateegilise arutelu Euroopa Liidu suhete üle oma Euroopa partneritega. Ülemkogu arutas ettepanekut käivitada Euroopa poliitiline ühendus.

Mida, kes ja kuidas?

Eesmärk on pakkuda platvormi poliitiliseks koordineerimiseks kogu Euroopa maailmajao riikidele. See võib puudutada kõiki Euroopa riike, kellega meil on tihedad suhted.

Eesmärk on tugevdada poliitilist dialoogi ja koostööd, et käsitleda ühist huvi pakkuvaid küsimusi, suurendamaks Euroopa maailmajao julgeolekut, stabiilsust ja jõukust.

2. Selline raamistik ei asenda olemasolevaid ELi poliitikameetmeid ja vahendeid, eelkõige laienemise valdkonnas, ning austab täielikult Euroopa Liidu otsustusprotsessi sõltumatust.
3. Sellele esimesele arvamuste vahetusele tuginedes pöördub Euroopa Ülemkogu selle küsimuse juurde tagasi.

II. UKRAINA

4. Euroopa Ülemkogu arutas Venemaa agressioonisõda Ukraina vastu selle erinevates mõõtmetes. Euroopa Ülemkogu kordab, et toetab kindlalt Ukrainat ning et Euroopa Liit jätkab Ukraina üldise majandusliku, sõjalise, sotsiaalse ja rahanduslase vastupanuvõime tugevat toetamist, muu hulgas humanitaarabi andmist.

5. Euroopa Ülemkogu mõistab resoluutselt hukka Venemaa valimatud rünnakud tsiviilisikute ja tsiviiltaristu vastu ning kutsub Venemaad tungivalt üles viima kogu Ukraina territooriumilt selle rahvusvaheliselt tunnustatud piirides viivitamata ja tingimusteta välja kõik oma väed ja kogu oma sõjalise varustuse. Austada tuleb rahvusvahelist humanitaarõigust, sealhulgas sõjavangide kohtlemise küsimuses. Ukrainlastel, eelkõige lastel, kes on sunniviisiliselt Venemaale toimetatud, tuleb viivitamatult lubada turvaliselt tagasi pöörduda. Venemaa, Valgevene ja kõik sõjakuritegude ja muude väga raskete kuritegude eest vastutajad võetakse kooskõlas rahvusvahelise õigusega oma tegude eest vastutusele.

Kuuenda ELi sanktsioonide paketi vastuvõtmine suurendab veelgi survet Venemaale lõpetada sõda Ukraina vastu. Töö sanktsioonidega jätkub, sealhulgas selleks, et tugevdada rakendamist ja hoida ära neist kõrvalehoidmine. Euroopa Ülemkogu kutsub kõiki riike, eelkõige kandidaatriike üles ELi sanktsioonidega ühinema. Kiiresti tuleks lõpule viia töö nõukogu otsusega, millega lisatakse liidu piiravate meetmete rikkumine ELi kuritegude loetellu.

6. Euroopa Ülemkogu on endiselt kindlalt pühendunud täiendava sõjalise toetuse andmisele, et aidata Ukrainal kasutada oma võõrandamatut õigust kaitsta end Venemaa agressiooni vastu ning kaitsta oma territoriaalset terviklikkust ja suveräänsust. Selleks kutsub Euroopa Ülemkogu nõukogu üles tegema kiiresti tööd, et veelgi suurendada sõjalist toetust.
7. Euroopa Ülemkogu märgib, et komisjon esitab peagi ettepaneku anda Ukrainale 2022. aastal uut erakorralist makromajanduslikku finantsabi kuni 9 miljardi euro ulatuses. Ülemkogu kutsub komisjoni üles esitama kiiresti oma ettepanekud, mis käsitlevad ELi toetust Ukraina ülesehitamiseks, konsulteerides rahvusvaheliste partnerite, organisatsioonide ja ekspertidega.

8. Kasutades toitu oma Ukraina-vastases sõjas relvana, on Venemaa ainuvastutav ülemaailmse toiduga kindlustatuse kriisi eest, mille ta on põhjustanud. Euroopa Ülemkogu kutsub Venemaad tungivalts üles viivitamatult lõpetama põllumajandusrajatiste sihtmärgiks seadmine ja teravilja kõrvaldamine ning avama Musta mere, eelkõige Odessa sadama, et võimaldada teravilja eksporti ja kaubalaevadega seotud toiminguid. Euroopa Ülemkogu toetab ÜRO peasekretäri sellesuunalisi jõupingutusi. Euroopa Ülemkogu rõhutab, et ELi Venemaa-vastased sanktsioonid võimaldavad põllumajandustoodete ja toiduainete vaba liikumist ning humanitaarabi andmist.
9. Euroopa Ülemkogu toetab kindlalt püüdlusi luua solidaarsuskoridorid, et hõlbustada toiduainete eksporti Ukrainast erinevate maismaateede ja ELi sadamate kaudu. Ülemkogu kutsub komisjoni ja liikmesriike üles, tuginedes eelkõige algatusele FARM ning ÜRO ja G7 algatustele, suurendama oma jõupingutusi, et:
 - 1) aidata arenguriikidel oma tarneahelad vajaduse korral ümber suunata;
 - 2) kiirendada hiljutisel Euroopa Liidu ja Aafrika Liidu tippkohtumisel kokku lepitud Euroopa tiimi asjaomaste juhtalgatuste elluviimist, mille eesmärk on arendada kestlikku toidutootmist, suurendada põllumajanduse tootlikkust, sealhulgas valgukultuuride osas, ja põllumajandusettevõtlike suutlikkust Aafrika mandril; ning
 - 3) teha koos rahvusvaheliste partneritega tööd algatustega, mille eesmärk on toetada sisendite, eelkõige keskkonnasäästlike väetiste tootmisvõimsuse arendamist arenguriikides.

III. UKRAINA, MOLDOVA VABARIIGI JA GRUUSIA ELI LIIKMEKS ASTUMISE AVALDUSED

10. Euroopa Ülemkogu tunnustab Ukraina, Moldova Vabariigi ja Gruusia Euroopa-väljavaadet. Nimetatud riikide ja nende kodanike tulevik on Euroopa Liidus.
11. Euroopa Ülemkogu on otsustanud anda Ukrainale ja Moldova Vabariigile kandidaatriigi staatuse.
12. Komisjoni kutsutakse üles andma nõukogule regulaarse laienemispaketi osana aru vastavaid liikmeks astumise avaldusi käsitlevates komisjoni arvamustes esitatud tingimuste täitmise kohta. Nõukogu otsustab edasiste sammude üle pärast seda, kui kõik nimetatud tingimused on täielikult täidetud.
13. Euroopa Ülemkogu on valmis andma Gruusiale kandidaatriigi staatuse pärast seda, kui Gruusia liikmeks astumise avaldust käsitlevas komisjoni arvamuses esitatud esmatähtsate küsimustega on tegeletud.
14. Iga riigi liikumine Euroopa Liidu suunas sõltub sellest, kuidas on riik täitnud Kopenhaageni kriteeriumeid, võttes arvesse ELi võimet uusi liikmeid vastu võtta.

IV. LÄÄNE-BALKAN

15. Euroopa Liit väljendab täielikku ja kindlameelset pühendumust Lääne-Balkani väljavaatele saada ELi liikmeks ning kutsub üles ühinemisprotsessi kiirendama.

16. Euroopa Ülemkogu palub komisjonil, kõrgel esindajal ja nõukogul edendada muudetud meetodika alusel juba laienemisprotsessi ajal veelgi järkjärgulist integratsiooni Euroopa Liidu ja kõnealuse piirkonna vahel tagasipöörataval ja tulemuspõhisel viisil.
17. Euroopa Ülemkogu tuletab meelde, kui tähtsad on reformid eelkõige õigusriigi valdkonnas ja eriti need, mis on seotud kohtusüsteemi sõltumatuse ja toimimisega ning korruptsioonivastase võitlusega. Samuti kutsub ülemkogu partnereid üles tagama vähemuste hulka kuuluvate isikute õigused ja võrdse kohtlemise.
18. Euroopa Ülemkogu teavitati viimastest arengutest seoses Bulgaaria ja Põhja-Makedoonia vaheliste aruteludega. Ülemkogu kutsub üles kiiresti lahendama viimased allesjäänud küsimused, et saaks viivitamatult alustada ühinemisläbirääkimisi.
19. Euroopa Ülemkogu kinnitab veel kord, et lahendamata kahepoolsete ja piirkondlike vaidluste lahendamisel tuleb kiiresti teha käegakatsutavaid edusamme, eriti Serbia ja Kosovo* suhete normaliseerimist käsitleva Belgradi ja Priština vahelise dialoogi kaudu.
20. Euroopa Ülemkogu peab tervitatavaks 12. juunil 2022 Brüsselis Bosnia ja Hertsegoviina juhtide saavutatud poliitilist kokkulepet, mis on vajalik riigi stabiilsuseks ja täielikuks toimimiseks ning rahva püüdlustele vastamiseks. Ülemkogu kutsub kõiki Bosnia ja Hertsegoviina poliitilisi juhte üles täitma kiiresti nimetatud kokkuleppes sätestatud kohustused ning viima kiiremas korras lõpule põhiseadus- ja valimisreformi, mis võimaldab riigil liikuda ELi kandidaatriigi staatuse saamiseks Euroopa teekonnal otsustavalt edasi kooskõlas komisjoni arvamusega.

*

Kõnealune nimetus ei piira seisukohti staatuse suhtes ning on kooskõlas ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooniga 1244/1999 ja Rahvusvahelise Kohtu arvamusega Kosovo iseseisvusdeklaratsiooni kohta.

21. Euroopa Ülemkogu on valmis andma kandidaatriigi staatuse Bosniale ja Hertsegoviinale ning palub sel eesmärgil komisjonil anda nõukogule viivitamatult aru oma arvamuses seatud 14 peamise prioriteedi elluviimise kohta, pöörates erilist tähelepanu nendele, mis kujutavad endast olulist reformikogumit, et Euroopa Ülemkogu saaks selle küsimuse otsustamise juurde tagasi pöörduda.

V. MAJANDUSKÜSIMUSED

22. Euroopa Ülemkogu kiidab üldiselt heaks nõukogus arutatud riigipõhised koondsoovitused, võimaldades sellega 2022. aasta Euroopa poolaasta lõpule viia.
23. Euroopa Ülemkogu peab tervitatavaks, et Horvaatia on täitnud kõik aluslepingus ette nähtud lähenemiskriteeriumid. Ülemkogu kinnitab komisjoni ettepaneku selle kohta, et Horvaatia võtab euro kasutusele 1. jaanuaril 2023, ning palub nõukogul võtta kiiresti vastu komisjoni asjakohased ettepanekud.
24. Tuletades meelde Versailles' deklaratsiooni ja oma 21.–22. oktoobri 2021. aasta, 24.–25. märtsi 2022. aasta ja 30.–31. mai 2022. aasta järeldusi, kordab Euroopa Ülemkogu komisjonile esitatud üleskutset uurida koos oma rahvusvaheliste partneritega võimalusi energiahindade tõusu ohjeldamiseks, sealhulgas ajutiste impordihinna ülempiiride kehtestamise teostatavust, kui see on asjakohane;
25. Olukorras, kus Venemaa kasutab gaasitarneid relvana, palub Euroopa Ülemkogu komisjonil jätkata kiiremas korras jõupingutusi, et tagada energiavarustus taskukohase hinnaga.
26. Euroopa Ülemkogu kutsub nõukogu üles võtma koos komisjoniga asjakohaseid meetmeid, et tagada tihedam energiaalane koordineerimine liikmesriikide vahel.

VI. EUROOPA TULEVIKU KONVERENTS

27. Euroopa Ülemkogu võtab teadmiseks ettepanekud, mis on esitatud konverentsi tulemusi käsitlevas aruandes kolmele kaaseesistujale. Konverents andis ainulaadse võimaluse suhelda Euroopa kodanikega.
28. Institutsioonid peavad tagama kõnealuse aruande tõhusate järelmeetmete võtmise, igaüks oma pädevuse piires ja kooskõlas aluslepingutega. Euroopa Ülemkogu märgib, et sellega seoses on juba tööd alustatud.
29. Ülemkogu tuletab meelde, kui oluline on, et kodanikke teavitatakse selles aruandes esitatud ettepanekute järelmeetmetest.

VII. VÄLISSUHTED

Vahemere idaosa

30. Euroopa Ülemkogu väljendas sügavat muret Türgi hiljutiste korduvate tegevuste ja avalduste pärast. Türgi peab austama kõigi ELi liikmesriikide suveräänsust ja territoriaalset terviklikkust. Tuletades meelde oma eelmisi järeldusi ja 25. märtsi 2021. aasta avaldust, ootab Euroopa Ülemkogu, et Türgi järgiks täielikult rahvusvahelist õigust, leevendaks Vahemere idaosa piirkondliku stabiilsuse huvides pingeid ning arendaks jätkusuutlikult heanaaberlikke suhteid.

Valgevene

31. Euroopa Ülemkogu rõhutab Valgevene inimeste demokraatlikku õigust uutele, vabadele ja õiglastele valimistele. Ülemkogu kutsub Valgevene ametivõime üles austama inimõigusi, demokraatiat ja õigusriigi põhimõtteid, lõpetama repressioonid ja vabastama poliitvangid.